

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi Ve Umumî Neşriyat
Müdürlüğü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi Vakıf Yurdu

2

II. TEŞRİN 939
PERŞEMBE

Numara: 63 Cene: 1
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Jurnal Ditaiyada çıkan
mühim bir yazı

İtalya harici siyasetini değiştirmiyor

İtalyan kabinesindeki
tahavvülün manası nedir?

Gazete diyor ki:

Faşizm, Komünizm aleyhtarı
olmakta berdevamdır; fakat
Demokratlarında aleyhindedir

Yazısı
2 ncide

İngiliz harp
meclisi toplandı
Gandi
Müslümanların
şetile konuştu

Bugün öğleden sonra
Çemberlâyn Molotofun
nutkundan bahsetti

İngiliz Başvekili Avam Kamara-
sında harp vaziyetini anlattı

Hitler

Bütün avrupa-

daki Elçilerini

çağırarak

Londra, 2 (Radyo, saat 18) — Bitaraf kay - naklardan verilen ma - lûmata göre, Berlin na - zi mahafilinde tereddüt devam etmektedir. Hit - ler dün gece Almanya - nın Roma elçisi Maken - zi ile görüşmüştür

Hitlerin, bütün Avru - pa hükûmet merkezle rindeki sefirlerini ça - racağı da haber veril - mektedir

Londra, (Radyo, saat 18) — Başvekil Çemberlâyn Avam kama rasının bugün öğleden sonraki toplantısında haftalık beyanatında bu lunarak siyasi ve askeri vaziyeti izah etmiştir.

Başvekil, evvelâ Molotofun nutkundan bahsetmiş ve Berlinde günlerdenberi merakla beklenen bu nutkun Alman hükûmetini bir sukutu hayale düşürdüğünü söylemiştir.

Mr. Çemberlâyn bundan sonra İngiliz müstemleke ve dominyonları nın harp karşısındakimcmf emfö emf vbetavobigküetaovbg vbetac tereye yardım için tek bir kütile halinde koştuğunu işaret etmiş ve dominyonların harbe iştirak hususunda İngiltere tarafından hiç bir su rette icbar veya tazyik edilmediğini, bütün imparatorluk topraklarının hürriyet arzusu ile bu dava etrafında birleştiklerini söylemiştir.

Başvekil İngiltere ile beraber harbe karar verdikten sonra, bütün müstemleke ve dominyonların İngiltereye bilhassa iktisadi yardımda bulunduklarını, fakat aynı zamanda askeri kuvvetlerini de fazlalaştır

dıklarını, buarada garbî Afrika kuvvetlerinin iki misline çıktığını işa ret etmiştir.

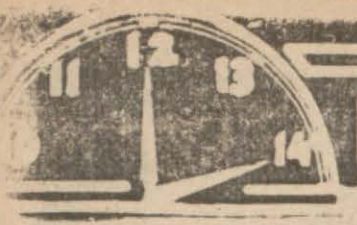
M. Çemberlâyn bundan sonra karada, denizde ve havadaki askeri vaziyetin bir hülâsası yapmıştır. Başvekilin verdiği izahata göre, bu hafta içinde Fransız — Alman cephesinde topçu faaliyeti olmuş, İngiliz tayyareleri, Alman hatlarının üzerinde ve gerisinde keşif uçuş larına devam etmiştir.

Denizde İngiliz muhripleri Alman tahtelbahir ve tayyarelerinin ticaret gemilerine taarruzuna karşı faaliyette bulunmuş, bu sıkı muha faza üzerine denizlerde tahtelbahir tehlikesi azalmıştır. Havada İn giliz ve Alman tayyareleri arasında çarpışmalar olmuş, İngiliz tayyare lerinden hiçbir zarara uğramamış, fakat Alman hava kuvvetleri oldukça zayıf vermiştir.

Mr. Çemberlâyn, İngiliz tayyarelerinin Almanyanın şark şimalin deki keşif uçuşlarını da kaydetmiştir.

Çekoslovakya'daki
karışıklık

Londra, 2 (Radyo, saat 18) — Vlnada şehri işgal eden Lit van kuvvetleri ile komünistler in ve Yahudilerin çarpıştığı haber verilmektedir. Diğer bir habere göre, Çe - koslovakya'da geçen cumartesi günü Alman polisi ile Çekler arasında çarpışmalar olmuş ve bir çok kişi yaralanmıştır. Bu karışıklık sonunda Pragda 60 kişi tervik edilmiştir.

Jurnal Ditalyanın mühim bir yazısı

Kabinedeki tahavvül, Italyanın dahili ve harici siyasetini deęiřtirmedir

Bu gazele:

Fařist İtalya, takip ettiği istikameti muhafaza ediyor! demektedir

“Avrupa vekayii ve dünya hâdiseleri, İtalyayı telkinlerinde ve işlerinde her zamandan ziyade azimkâr bulacaktır.”

Roma, (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor:

Fařist rejiminin yüksek şahsiyetlerinin nûbet değiştirmeleri hakkında demokrasilerin gazeteleri, tarafından serdedilmiş olan mütalâalara Giornale d'Italia'nın “sağma lâflar” ünvanlı makalesinde işaretilmektedir.

Bu gazete diyor ki:

17 senelik hayatına ve eserlerine rağmen faşist İtalya, henüz demokrasi matbuatı için meçhul bir memleket. Demokrasi memleketleri gazetelerinin İtalyan siyasetinin bu safhasını beynelmîl hâdisat ile veyahut muhayyel millî İtalyan hâdiseleri ile alakadar göstermek suretindeki iddialarını başka türlü izah etmeğe imkân yoktur.

“Nûbet değiştirme” faşist rejimi için normal bir hâdisedir. Zira zimamdarların sandalyelerine yapışıp kalmamaları ve işte ve mesuliyetlerde bir devir ve intikal vukua gelmesi zaruridir. Starace, 8 senedenberi fırkanın sekreteri idi. Ve askerlerin hemen hemen kâffesi beş senedenberi mevkilerini işgal etmekte idiler.

Salı günü değiştirilmiş olan hükümet, faşist rejiminin en uzun ömürlü hükümetidir.

Bundan başka hükümetin yeni erkânının hepsinin eski faşizm muhafızlarından olanları, faşizmin inkılâbının ideolojilerine her zamandan ziyade sadık olduğunu göstermektedir.

Faşizm, komünizm aleyhtarı olmakta berdevamdır, fakat aynı zamanda demokrasilerin aleyhindedir. Hükümeti ve memleketi idare eden bir adam vardır, o da Musolinidir. Bu defa yapılan nûbet değiştirmeye rağmen gerek dahilde, gerek harifte İtalyan siyaseti değişmiş değildir. Fařist İtalya, mevkilini ve takip etmekte olduğu istikametleri muhafaza etmektedir.

Avrupa vakayii ile dünya hâdiseleri, İtalyayı telâkkillerinde ve işlerinde her zamandan ziyade azimkâr bulacaktır.

İngiltere ve Fransa

Harbe ne zaman nihayet verebilirler?

Londra, 2 (A.A.) — News Chronicle gazetesinde Sir Walter Layton, müttefiklerin harp gayretlerini ve sulh plânlarını izah ve teşrih eden bir beyanname neşretmelerini teklif etmektedir.

Sir Layton, “kılıcımızı kınına koymak için” üç esaslı prensipin kabulü lâzımdır diyor ve bunları sayıyor:

1 — Serbest Polonya ve Çekoslovakyanın yeniden meydana getirilmesi.

2 — Çekoslovakya ve Polonya hudutları meselesi ile zarar ve ziyanların tamiri meselesi, bitaraf-lar tarafından halledilmek icab eder. Alâkadarlar, bitaraf-ların verecekleri hükmü, her ne olursa olsun, kabul edeceklerini evvel - den taahhüt etmelidirler.

3 — Son senelerde vukua gelmiş olan hâdiseler kabilinden vekayii tekrâr etmemesi için garantilere ihtiyâc vardır. tabiri diğerle her türlü taarruz imkânını ortadan kaldırmak ve millîlerin sulh içinde yaşamalarına ve em - niyet içinde çalışmalarına medar olacak bir vaziyet ihdas eylemek lâzımdır.

Lord Layton, Avrupanın küçük devletlerinin federe gruplar teşkil etmelerini teklif etmekte ve beynelmîl bir otoritenin kontrolü altında bir hava kuvvetinin teşkil edilmesi lüzumunu ileri sürmek - tedir. Bu hava kuvveti, icabında herhangi bir taarruza uğrayan memleketin emrine verilecektir.

Lord Layton, ilâve ediyor:

Müttefikleri demokrasi ve hürriyetin herhangi bir irka veya herhangi bir kıtaya münhasır olmıyan, belki bütün dünyaya aid bulunan hukuk olduğunu ilân et - me-i icap ederdi. Müstemle - lere gelince, bunların bir dünya tröstü tarafından idare edilmesi lâzımdır.

Doyçland korsan kruvazörü

Şimdiye kadar batırdığı ticaret gemilerinin mürettebatı ile hincahınc dolmuş

Doyçland zabıtları, her hangi bir kargaşalığa meydan vermemek için, esir mürettebatı el bombalar ile tehdit ediyorlar

Londra, 2 (A.A.) — City Of Flint'in telsiz memuru James Mac Connachie, radyoda bilhassa şu beyanatta bulunmuştur:

“Gemiye işgal etmiş olan Alman mürettebatının görüşmelerinden Deutschland korsan kruvazörünün batırması olduğu ticaret gemileri mürettebatını almış olduğundan dolayı hincahınc dolu olduğunu anladım.

Deutschland, harp patlamadan evvel bulunmakta olduğu İspanyol sularından geliyordu. Deutschland mürettebatının bazıları, harp gemilerinin ve bu meyanda Emden'in ismi vardı. Bunların Deutschland mürettebatını takviye etmek için bu gemilerden alınmış olmaları muhtemeldir.

City Of Flint'in Norveçin şimalinde kâin Tromsø limanına uğradığı esnada gemisinden kaç mağa muvaffak olmuş olan James Mac Connachie, şunları ilâ - ve etmiştir:

“Deutschland'ın, City Of Flint'e çıkmış olduğu Alman mürettebatı, gemiye bir mitralyözle el bombaları, revolverler ve süngüler getirdiler.

Bu mürettebat gemide kargaşalık zuhur ettiği takdirde bunları kullanacaklarını söylemek suretiyle Amerikan mürettebatı tehdit ettiler.

Filhakika Amerikan mürettebatı bombaların infilâkının ne gibi bir tesir yapmakta olduğunu göstermek üzere el bombalarını - dan birini attılar.

Deutschlandın zabıtları, beraberinde rahat rahat sefer edebilecekleri kafilelerini bırakmış olan Stomgate adındaki İngiliz vapurunun bu hareketine hayret etmektedirler.

Almanlar, İngiliz kafilelerinin hareketi hakkında hayrete şayan malûmata sahip bulunmaktadır.

İsviçrenin bitarafılığı ve İtalya

Cenevre, 2 (A.A.) — Popolo d'Italia gazetesinin İsviçrenin bitarafılığına ve İtalyanın bu memleketle karşı takip edeceği hattı hareket dair olan makalesinden bahseden Journal De Geneve, diyor ki:

“Bütün devletlerin geçirmekte oldukları bu müşkül devrede Popolo d'Italianın makalesi İsviçre için cesaret verici mahiyettedir.

ve bir tesellidir. Bizim, İtalyanın dostluğuna itimadımız vardı. Bununla beraber mütehassıs olduk, çünkü bu dostluk, çok samimi bir şekilde izhar edildi.

İtalya, bize karşı sempatisini izhar ve bizim istiklâlimizin zarurî olduğu noktasında ısrar etmekte büyük sulh siyasetine sadık olduğunu isbat etmiş ve prestijini arttırmıştır.

Memelde kalan Almanlar

Kaunas, 2 (A.A.) — Pek yakında Litvanya ile Almanya arasında aktebilecek olan itilâf - name, Memelde kalmış olan Almanların Litvanyaya girmelerine ve Memelde bırakmış oldukları emlak için bir tazminat almalarına medar olacaktır.

Diğе rtaftan Vilnodaki yahudilerin beynelmîl Kızılhaç teşkilâtı vasıtasıyla ve birleşik Amerika ile cenubi Amerikaya hicret etmek maksadıyla müzakeratta bulunmakta oldukları istihbar edilmiştir.

Vilnodaki katolik piskoposunun Litvanya aleyhindeki hareketinden dolayı değiştirileceğ-i haber verilmektedir.

İngilterenin hangi mintakalarında mektepler yeniden açılacak?

Londra, 2 (A.A.) — Lord Delavar, hükümetin halkın nakledilmiş olduğu mintakalarda mekteplerin tekrar açılmasına karar vermiş olduğunu beyan etmiştir.

Mumaleyle, ilâveten demiştir ki:

— Tahliye işi, bugünkü şeklinde devam edemez. İki hal sureti mevcut idi:

1 — Tehlikeli mintakadan 750 bin çocuğun çıkarılması, bu iş ancak cebren yapılabilir. Hükümet, nevidiliğe düşürecek ahval ve gerâit tahaddüz etmedikçe bu yola gidemez.

2 — Tehlikeli mintakalarda kâin mekteplerin imkân dairesinde yeniden açılması. Hükümet, buna karar vermiştir.

Bu karar, her türlü tehlikenin zail olmuş olduğu ve tahliye edilmiş mintakalara döndürüleceğ-i suretinde tefsir edilmemek icap eder.

Lord Delavar, çocukların velilerine hitap ederek onları çocuklarını gitmiş oldukları yerlerde bırakmaya davet etmiştir.

Fin heyeti Moskovada

Moskova, 2 (A.A.) — Finlandiya heyeti, bu sabah saat 10 da Moskova'ya dönmüştür. Finlandiya heyeti teşrifat şefi ve Finlandiyanın eski Moskova elçisi Rafael Hakkarainen ile bir kaç tercümandan mürekkeptir.

Heyet, istasyonda Rarkov ve diğer bazı Sovyet ricallı ve Moskovadaki Skandinav devletleri sefirleri tarafından karşılanmıştır. Bu heyet, Moskovaya giden Finlandiya heyetlerinin üçüncüsüdür.

Ölüm şuarının aslı çıkmadı!

Bu meş'um ışık, geçilmez hatları birer düz ova haline getirecek, bombardıman tayar - relerini, büyük zırhlıları âtil bir vaziyete sokacaktı... Halbuki...

Sulh zamanında “Ölüm şuarı”, ndan bahsedildiğini işitirdik. Kilometrelerce uzaktan düşman ordularını yakıp kül eden, gökteki tayaraları düşüren bu esrar - rengiz şua son bir fen eseri olarak anlatılıyordu.

Hakikaten, söylenene inanamak lâzımgelirse bu Ölüm şuarı müthiş bir şeydi. Düşmanı mağlûp etmek için artık ne orduya lüzum vardı, ne topa, ne tüfeğe. Birer projektör ile düşman ordusu üzerine geveirdiğiniz bu meş - um ışık onları yakacak, geçilmez hatları birer düz ova haline getirecek, bombardıman tayaralarını, büyük zırhlıları âtil bir vaziyete sokacaktı.

Fakat harp başladığı gündenberi ölüm şuarının ortadan kaybol - duğunu, daha doğrusu, kendisinin beklenen vazifeyi almak üzere ortaya çıkmadığını gördük. Her halde, böyle bir şey icat edilmiş olsaydı, zafere varmak için hiç bir şeyden çekinmeyenler bunu muhakkak kullanırlardı.

Ölüm şuarından ilk defa olarak 1926 da bahsedilmiş. Bu mühim keşfi yapan, Grindell Mathev isminde bir İngiliz mühendisi idi. Mr. Mathev icadını ilâ nettikten sonra onun tecrübesini de yaptı ve bu “ölüm şuarı”, nın bir düşman ordusunu bir anda mahv - edeceğine göstermek için 20 metreden bir fareyi öldürdü.

Fareleri öldürmek, her halde fena değil. bugünkü âlimleri yeni bir keşifte bulunmak zahmetine sadece fareleri öldürmek için katlanmıyorlar.

Eski bir Fransız şarkısında denildiğ-i gibi:

“Öldürmeye fareden başlanır, en nihayet insanda karar kılınır.”

Grindell Mathev'in keşfinden sonra diğer birçok mühendisler işi ele aldılar ve ortaya yeni yeni iddialarla “yakıcı ışıklar”, “şey - tan şualar”, “ölüm şuaları” çıktı. Bu arada Danimarkalı bir âlim keşfettiğ-i bu cinsten bir şuala, her şeyi on kilometre uzaktan mahvedebileceğini iddia ediyordu. Arge - ni isminde bir Romen mühendisi keşfettiğ-i ölüm şuarı ile, insanlardan evvel, mahallesindeki bütün kedileri, köpekleri öldürerek tec - rübe yapıyordu.

Nihayet İena üniversitesi fiziko teknik enstitüsü müdürü olan Alman profesörü Esau, neşrettiğ-i

kısa dalgalı şualarla, her dokun - duğu şeyi derhal yakan, canlı mahlûkatı ânide öldüren bir âlet vücade getirdiğini ilân etti.

Mezkûr profesör şimdiki fareleri ve böcekleri öldürmekte iktidâ ettiğini, fakat ilerde işi büyütür - tek bu âleti insanları öldürebilecek bir şekilde inkişaf ettirebileceğini de ilâve ediyordu.

Hulâsa, bütün bu “ölüm şuarı” icatlarında biraz da, hattâ biraz değil çok miktarda hayalin, mü - balâğının ve blöfün payı vardı. Meşhur âlimler, bilhassa bu hus - susta salâhiyeti olan kimseler, bu gibi bir icadın mümkün olup - olamayacağı sualine katiben men - cevap veriyorlar. Meşhur Fransız radyo âlimi profesör Branly bu hususta kendisine sorulan bir su - ale cevap vererek şöyle demiştir:

— İspirtizma gibi şeylere ne de - receye kadar inanmak kabilese “ölüm şuarı” nevinden icatlara da ancak o derece itimat caizdir. İlim, bizim bu gibi şeylere inanmamıza müsait değildir.

Esasen, gayeleri müsbet saha - da çalışmak olan büyük ve hakikî âlimler kendilerini insanların re - fahını temin edecek meseleler ü - zerinde çalışmaya vermişlerdir. Bir tarafta insan ömrünü uzat - mak için çalışırken farelerden baş - layıp insanla öldürmekle karar - kılacak “ölüm şuarı” nevinden şey - leri icat etmeyi düşünenler hayal - le geçinen ve daha cinnetten pek - nasibi olmayan “fen adamları”dır ve şimdiki halde, çok şükür, “ölüm şuarı” tesirini ancak fare - ler üzerinde gösterebilmektedir.

Moskovadaki Alman ticaret heyeti

Moskova, 2 (A.A.) — Arala - rında Schurre da bulunan Alman heyetinin bir kısmı, yarın Berli - ne dönecektir.

Alman murahhasları, başlıca sanayi hakkında şimdiden bir itilâf akdedilmiş olduğunu beyan etmişlerdir.

Schurre ve arkadaşları, Sov - yetlerin Almanyaya yapmış olduk - ları siparişler hakkında Sovyet heyetile cereyan etmekte olan mü - zakerelere iştirak etmek üzere Ber - line gitmektedirler. Bu zevat, ni - hai itilâfı akdetmek üzere Mosko - vaya döneceklerdir.

KADAR GELEN Haberler

Molotof nutkunda Türkiye'ye dair neler söyledi?

Nutukdan doğan akisler

Almanyada inkisar; Amerikada infial!

Bir Amerikalı mebus ve parti lideri "Molotofun nutku bitaraf devletlerin işlerine müdahale için bir manevradır!" dedi

Ankara, 1 (A.A.) — Molotofun yüksek Sovyet meclisinde ettiği raporun Türkiye'ye ait kısımları aşağıdadır:

"Sovyet - Türk görüşmele-
bir pakt akdi ile neticelenme-
Fakat bu görüşmeler, bi-
alakadar eden bir çok siyasi
meseleleri aydınlatmağa, yahut
olmazsa bu meseleler üzeri-
yoklama yapmağa yardım et-
miştir."

Enternasyonal siyasi vaziyet-
bizimle münasebetleri ciddi
hemmiyeti haiz olan devlet-
hakiki çehresini ve siyaseti-
anlamak çok lüzumlu bir şey-
Gerek Moskova görüşmele-
ve gerek Türk hüküme-
harici siyaset sahasındaki
şafalından sonra, bugün,
Türkiyenin siyaseti bize daha va-
rılmaktadır. Türkiye hü-
metinin kendi mukadderatını
harbe iştirak eden Avrupa dev-
letleri grupuna bağlamayı tercih
etmiştir. Türkiye hükü-
meti, iki aydanberi, Almanyaya
harbeden İngiltere ve Fran-
sa bir karşılıklı yardım pak-
etmiştir. Bunu yapmakla,
Türkiye, bitaraflik ihtiyatkar si-
yasetini kat'i surette reddetmiş
ve inhişaf halinde bulunan Av-
rupa harbinin mahrekine dahil
olmuştur. Kendi harplerinin sa-
vama mümkün olduğu kadar faz-
la bitaraf devlet sokmağa çalışan
İngiltere ve Fransa bundan çok
memnundur. Türkiye, acaba bun-
ları ne edemedecek mi? Bunu
teğemmüsüne uğraşmıyacağız.

Özümüzün harici siyasetinde-
yeni unsurları kaydetmek
ve hadiselerin seyrini dikkatle
Müller kumanda odasında geminin
devriye defterlerini gözden geçirerek
güne kadar değiştirilen yolları, rota-
ların süratini, havanın ve deni-
nin ahvalini, rüzgârın kuvvetini ve daha
çok benzer bin bir türlü gündelik vu-
quatı okudukça aradan geçen zamanı
tekrar yaşıyordu. İki gündenberi, ku-
mandanın köprüsünden geriye baktıkça,
baca yerine örtülü bir dördüncü ba-
cayla görüyordu. Fakat tütmeyen, alev çı-
karmayan yalancı bir dördüncü baca.
Daha Hind yoluna koyulduklarının
birinci günü, nefer Kurt'un verdiği fi-
nallere Emden'e dördüncü baca ya-
nı üzerine kararlaştırılmıştı. Müller bu
işleri neferi, Geradla birlikte yanına
alarak hararetle tebrik etmişti. Mü-
ller genç yalnız: "Teşekkür ederim
kumandanım!" demekle iktifa etmiş ve
kumandanından, baca yapıp bitinceye
kadar, mülâzım Helmuth'la birlikte
çalışması emrini almış ve bu vazifeyi
başarıyla rütbesele göreceğini de öğren-
mişti.

Mülâzım Helmuth Fon Mücke, onba-

takep eylemekle iktifa eyleyece-
ğiz."

Ruzveltin yolladığı mesaj
ve Molotofun tenkihi

Vaşington, 2 — Molotofun son
nutkunda, Amerika Cumhurreisi
Rozveltin Sovyet - Finlandiya ih-
tilâfi münasebetile mesaj gön-
dermesini tenkid etmesi Amerika-
da infial uyandırmıştır. Bu mü-
nasebetle nesredilen yarı resmi
bir tebliğde deniliyor ki:

"Amerika Cumhurreisi 14 ni-
san 939'da Hitler ve Musoliniye
suhh lehinde birer mesaj gön-
dermişti. Sovyet Rusya devlet reisi
Kalenin 16 nisan 939'da Ruzvelte
gönderdiği bir telgrafta, Ameri-
ka Cumhurreisini teşebbüsünden
dolayı hararetle tebrik etmişti.
Ruzvelt, bu defa da suh lehinde
aynı teşebbüse bulunmuştur."

Bu tebliğ, Molotofun tenkitle-
rine kat'i bir cevap addedilmek-
tedir.

Amerikada şiddetli
aksülâmel

Vaşington, 2 — Mebusan me-
clisinde demokrat partisi liderle-
rinden Mac Cormack dün mühim
bir nutuk irad etmiştir. Mac Cor-
mack, Sovyet Rusya Başvekilii Mo-
lotofun son nutkunda Amerika
Reisicumhurunun Sovyet - Fin-
landiya meselesindeki hareketini ten-
kit etmesi üzerine bu sözleri pro-
testo için Amerikanın Moskova
sefirini geri çağırmasını istemiş-
tir. Demokrat lider:

"Molotofun nutku bitaraf dev-
letlerin işlerine müdahale için bir
manevradır, demistir. Meclis nut-
ku çok alkışlanmıştır.

Paris, 2 — Sovyet komiserler
meclisi reisi ve hariciye komiseri
Molotofun nutku etrafında tefsir

ve mütalâalar devam ediyor. Da-
nimarkada çıkan "Politiken" ga-
zetesinin Berlin muhabiri Molo-
tof tarafından söylenen nutkun
Alman hükümet merkezlerinde der-
rin bir inkisar tevtil ettiğini yaz-
maktadır. Berlin hükümetinin Al-
man - Sovyet askeri tesanüdü
hakkında sarıh ve açık beyanat
beklediği aşikârdır. Bununla ber-
aber Versailles muahedesi hakkın-
daki beyanat bir dereceye kadar
memnuniyet uyandırmıştır.

Nutuk hakkında İngilterede бү-
tün gazetelerin başmakalelerinde
işaret ettikleri başlıca nokta Sov-
yet Rusyanın bitaraf kalmağa az-
metmiş olması keyfiyetidir.

Daily Mail diyor ki:
"Hitlerin herhalde pek ziyade
canı sıkılmıştır. Kendisine Molo-
tofun nutkunun bu harbe bir dö-
nemeç noktası teşkil edeceği söy-
lenmiştir. Halbuki ortada böyle
bir şey yoktur. Nutkun başlıca
fıkrası, bitarafliktan bahistir."

Daily Herald yazıyor:
"Baltığın Staline terkedilmesi-
ne mukabil Almanya, birtakım
lâflardan başka bir şey almamak-
tadır. Hitler, tayyare ve tahtel-
bahirlerin paralarının ödenilme-
sini istiyor.

Stalin, ona nutuklarından, no-
talar ve gazete makalelerin-
den başka bir şey vermiyor."

Havas ajansının Tokyodan ög-
rendiğine göre, Japon müşahide-
rin ittifak ettikleri nokta, Parise
ve Londraya karşı yapılan hücum-
lara rağmen nutkun Sovyet bita-
raflığında hiç bir değişiklik yap-
madığı ve bu bitaraflığın Alman
emellerini teshil etmekten ziyade
Sovyet emperyalizminin istifade-
lerini arttırdığına matuf olduğu
mütalâasıdır.

Finlandiya Sovyetlere üs vermemek azminde

Helsinki, 2 — Sovyetlerle mü-
zakereler hakkında burada bed-
binlik vardır. Sovyetlerin bir kı-
sım taleplerinin kabul edilemeye-
ceği anlaşılmaktadır. Finlandiya
kendi topraklarında Sovyet Rus-
yaya üssülharekeler vermediği
kabul etmeyecektir. Delegationin
yeniden geri dönmeleri muhte-
meldir.

Hariciye nazırı Erko, dün ak-
şam söylediği bir nutukta Finlan-
diyanın her türlü teminatı ver-
meğe hazır olduğunu, fakat Sov-
yetlerle 920 anlaşmasını esas ad-
dettiğini bildirmiştir.

Hariciye Nazırı nutkunda de-
miştir ki:

"— Sovyet Rusya ile anlaşma
ya hazırız. Fakat istiklâlimizden
fedakârlık yapamayız. Finlandi-
ya küçük bir millet te olsa istik-
lâlini ihlâl edecek şartlar kabul
edemez. Müzakerenin iptidasın-
da Sovyetler, Finlandiyanın bita-
raflik siyasetini takdir etmiştir.
Şimdi bunu tehlikeye koyacak
bir yol tutamaz."

İnönünün nutku

Paris, Londra ve Romada çok iyi karşılandı

Paris, 2 — Türkiye Cumhurre-
isi İsmet İnönünün dün Türkiye
Büyük Millet Meclisinde söyledi-
ği nutuk Paris ve Londrada çok
iyi karşılanmıştır. Türkiye devlet
reisinin nutuktaki azimkâr ifadesi,
suhh davası yolundaki sözleri bil-
hassa tebarüz ettirilmiştir.

Diğer taraftan nutuk Romada
da çok iyi karşılanmıştır.
İsmet İnönünün Türk - İngiliz
Fransız anlaşmasının üçüncü bir

Almanya

Moskova elçisini
süratle geri çağırdı

Kopenhag, 2 (A.A.) — National Fideude, Berlinden istihbar edi-
yor: Moskovadaki Alman sefiri, Molotofun nutku hakkındaki raporunu
vermek üzere açilen Berline davet edilmiştir.

Siyasi Alman mahafili, Sovyet Rusya ile askeri bir misak akdi ü-
midinde bulunduğundan dolayı Almanyanın bu nutuk dolayısıyla canı
sıkılmış olduğunu iddia etmenin sağma olacağını beyan etmektedirler.
Bu mahafilde Almanyanın yalnız başına kendisini müdafaa edecek de-
recede kuvvetli olduğu ve Sovyet Rusyadan hiç bir zaman askeri bir
muavenet talep etmediği sylenmektedir.

Tecavüze uğradığı ân Holanda su altında bırakılacak

Amsterdam, 2 (A.A.) — Üç vi-
lâyet hariç, memleketin her tara-
fında örfi idare ilân edilmiştir.
Holandanın aldığı bu tedbir Al-
manyadan gelebilecek herhangi
bir tecavüze karşı en esaslı müda-
faa vasıtasını teşkil eden meşhur
su setleri hattının her tarafına
şamil bulunmaktadır.

Amsterdam, 2 — Dün akşam
ilân edilen örfi idare, bilhassa
icabında su altında bırakılacak
yerlere şamildir. Bu hareket Ho-
landanın istiklâlini müdafaa et-
mek azminde olduğunu göster-
mektedir.

Başvekilin izahatı

Amsterdam, 1 (A.A.) — Ho-
landa başvekilii Edgeep, icap et-
tiği takdirde Holandanın bazı
hudut kısımlarında örfi idare i-
lân edileceğini, dün mecliste be-
yan etmiştir.

Bu beyanatın, memleket istik-
lâline zarar verecek herhangi bir
harici tehlike ile münasebeti ol-
madığı söylenmektedir.

Halen Holandada istisnai idare
hüküm sürmekte olmakla ber-
aber işlerin yüksek idaresi sivil
makamların elinde bulunmakta.
yalnız örfi idare için memleke-
tin kontrolünü askeri idare yap-
maktadır.

Burada, memleket istiklâlinin
müdafası için ciddi hiçbir endi-
şe hissedilmediği hemmiyetle
kaydediliyor. Emniyet mekânı
masını tecrübe için arazinin mah-
dut bir surette su altında bira-
kılmasına tevessül edilmiştir.

Amersforta kadar bütün orta
Holandayı ihata eden su hattı
geniş araziye su altında bırak-
mağa ve mütearızın ileri hareketi-
ni uzun müddet durdurmağa im-
kân vermektedir.

Yüksekliği bir metreden fazla
olan su tabakasının motörlü kıta-
lara geçit vermediği anlaşılmak-
tadır. Su hattının gerisinde Ho-
landanın mühim tahkimatı mev-
cut ve mustahkem hat her gün
daha ziyade takviye edilmekte-
dir.

Harbin başlangıcındaberi ka-
nalların seviyesi ve su müdafaa
plânında derpiş edilen arazinin
su altında bırakılmasını teshil
ve tesri edecek şekilde yükseltil-
miştir. Yapılan ve halâ yapı-
makta olan tecrübeler tam bir mu-
vaffakiyetle neticelenmiştir.

SON DAKİKA'nın tefrikan: 2

Yazan: KURT RÜCKERT

şır Kurt'un yabancıları değildi. Onu ta-
nıyordu. Dostlukları nisbeten eskidi.
Kumandana yapılacak bacayı mülâzım
Helmuth'un başarabileceğini de Kurt
bildirmişti. Genç mülâzımın marangoz-
lukta büyük bir istidadı vardı. Hattâ de-
nizci olmasaydı, bugün bir marangoz
fabrikasında şef olarak bulunabilirdi.
Evinde mevcut anasının ve babasının
kullandığı möbelerin büyük bir kısmı-
nı, imalâthane olarak ayırdığı küçük
bir odada yapıyordu. Evdeki günlerini
gezme yerine daima burada tahta ren-
delemekle geçirirdi.

Kurt kumandanının yanından ayrı-
lır ayrılmaz hemen mülâzım Helmuth'u
bulmuş ve kumandanının emrini tekrar-
layarak işe başlamışlardı. Geminin ma-

rangoz dairesinde mevcut tahtalardan,
cephane sandıklarının tahtalarından is-
tifade ederek çalışmaya koyulmuşlardı.
Bu çalışma sandığı kadar kolay olma-
dı. Yalnız diğer bacalardan birinin öl-
çüsünü almak ve plânını çizmek bir
günlerini aldı. Çatmak, rendelemek, ü-
zerine bir yelken bezi geçirerek diğer
bacaların manzarasını verebilmek de
böyle... Nihayet bitti. Bugün, güverte-
de toplanan tayfaların huzurunda, ku-
mandan Fon Müller bacanın küşad
resmini yapacaktı. Böyle bir merasım
yapmayı günlerdenberi devam eden a-
ramalardan bezginlik duymaları muh-
temel olan arkadaşlarını birkaç cümle
ile teşci etmeye bir vesile ittihaz say-
mamayı faydalı bulmuştu.

onu Geradın çağırmasına fırsat ver-
meden yüksek sesle:

— Onbaşı Kurt! Buraya gel... Emrini
verdi.

Bütün gözler Kurta çevrildi. Kurt
maheup bir tavırla, fakat bir asker ihti-
şamile kumandanına yaklaştı, selâm
verdikten sonra dimdik kaldı.

Kumandan Müller söze başlamıştı:

— Arkadaşlarım, dedi, yirmi altı
gündenberi büyük bir tevekkül ve fe-
dakarlıkla denizlerde dolaşıyorsunuz.
Buralarda ne aradığınızı size uzun
uzadıya izah edecek değilim. Hepiniz
ne aradığınızı biliyorsunuz. Bugün
küşat resmini yapmak için burada top-
landığımız bu bacanın Emdene nede-
ilâveye lüzum görüldüğünü de izah e-
decek değilim. Bunu da biliyorsunuz
Size şunu söylemek istiyorum ki, bize
Allahın lütfedeceği muvaffakiyetler
bu bacanın büyük bir tesiri dokunacak-
tır.
(Devamı var)

Sarhoş

Bir binanın bodrum katında açılmış olan bu kirlili meyhaneye, gecenin oldukça geç bir saatinde girmiştik. Ölü kandili gibi sönük bir kaç elektrik lambasıyla sözde aydınlatılmış olan masaların etrafında iki üç gece kadını ile yılsık yılsık onlara bakan sarhoş erkekler oturmuşlardı.

Tiksinmiş olarak dışarı çıkıyorduk. Arkadaşım kolumu dürttü:

— Bak, dedi. Ve bana salonun dip tarafında tek başına oturan, karışık saçları şapkasından taşmış şişmanca bir kadın gösterdi. İhtiyar değildi. Fakat çehresinin yorgun bir hali vardı. Vaktile çok güzel olduğu belliydi. Sersem ve sarhoş bakışları, ara sıra bir düşünce artığıyla canlanıyor, iri ve siyah gözleri ile kadın adeta güzel görünüyordu.

Onun da ötekiler gibi bir sokak kadını olduğu şüphesizdi. İskarpinlerinin ötekilerinde, etekliğinin kenarlarında sürttüğü kaldırımların kurumuş çamurları görülüyordu. Fakat meyhaneye masasında fasulye piyazı ve ciğer tavası tabaklarının karşısında öyle azametli bir oturuşu vardı ki, onu bu düşkün kadınlar zümresinin mağrur bir heykeli, bir timsali farzettiriyordu.

Yanma gittik, oturduk. Kısık, fakat etrafta geçen konuşmaların hepsini bastran kuvvetli bir sesle bizden rakı parası istedi. Garsona dört kadeh rakı getirttik, içinde bira artığı olan büyük bir bardağa boşalttı ve bir yudum da hepsini içti.

— Teşekkür ederim, dedi ve bizimle teklifsizce konuştu:

— Benim kadar içkiye dayanmam hiç kimse yoktur. Üç kırk dokuzluk bana vızgelir. Bazen kadınlar bilirim ki, içkiye hiç yüzleri yoktur, iki kadehte küfeli olurlar ve rastgele bir yere sızarak kaçarlar. Halbuki ben içtikten sonra daha dik bile yürürüm.

Bununla beraber, keyif için içtiğimi sanırsanız aldanırsınız. Rakıyı hiç sevmem. Boğazımı oksit yacak, midemi serinletecek bir bardak temiz suyu tercih ederim. Sarhoş oluşum başkalarını eğlendirmek için de değildir. Hayır, bu ucuz ve pis rakıları gırtlığımıza gelineceye kadar içişimin başka sebepleri var.

Şimdi hazin bir hatıra dalmış gibi yavaş söylüyordu. Biraz yana dönerek başını elleri içine aldı. Biz hiç bir şey sormuyorduk. Bununla beraber, yüzümüze bakmadan sözünü devam etti:

— Evet, böyle domuz gibi içişimin başka sebebi var. İsterseniz anlatayım.

Şu gördüğünüz kadınların hayatı her zaman eğlenceli ve neşeli değildir. Akşamdan sabaha kadar sokaklarda sürtüp erkeklerle laf atmak, keyfi yerinde olmaları için dirsek kalkması yemek, buz gibi odalara çıkmak, karanlık merdivenlerden tekrar inip sırasına göre yağmur veya kar altında dolaşmak... Bunlar eğlenceli şeyler mi? Fakat ne yapalım? İnsan bir kere kırkefin içine düşmüyorsa bir daha kurtuluş yolu yoktur. Bu kırkef, kurkurbanlarını sımsıkı yakalayan bir öksedir.

Maamafih yavaş yavaş alışıyor. Beni en lüks bir apartmanda en lüks eşya arasına otursalar belki nasıl vakit geçireceğimi bilemez, sıkılırım. Yağmurdan ıslanmamak, çamura batmamak, rüzgardan kaçmak, erkeklerden tokat yememek benim için bir eksiklik olur. Hasılı kaderime alıştım.

Yalnız bir şey var ki, ona alışmadım. Geceleri sokakta erkeklerin dikkatini çekmek için cebimde laf atmak lazımdır değil mi? İşte ne zaman böyle yapacak olursam, kalbim tıkanır, ölecek gibi olurum. Sakın bunu utanmaktan falan sanmayın. Bende böyle

şeyler çoktan kalmadı. İztirabının sebebi kendi sesim işitmemdir!

Bütün gün uyuyup, iyice dinlendiğim zaman sesim şimdiki gibi kısık ve kaba değildir. Bilâkis bu ses vaktile ailemin evinde bir yaramaz çocuk olduğum zamanki sesimi hatırlatacak kadar tatlı ve temizdir. Beni harap eden işte bu ses! Onu hemen tanıdım. Vaktile söylemiş oldukları aklıma gelir, evimizi, annemi ve babamı hatırlarım.

Vaktile "anneciğim" diyen bu sesle yabancı bir erkeğe yalvarmak beni çıldırıyor. Kendi kendimi duymamak için yavaş yavaş söylemeye, yahut söylerken gülmeğe çalışıyorum. Bu da para etmiyor.

Sarhoş kadını, iri gözleri yaşlı dolu olduğu halde sustu. Etrafımızda kimse onunla alâkadar olmuyor, herkes onu sarhoşluğun tesiriyle ağlıyor sanıyordu.

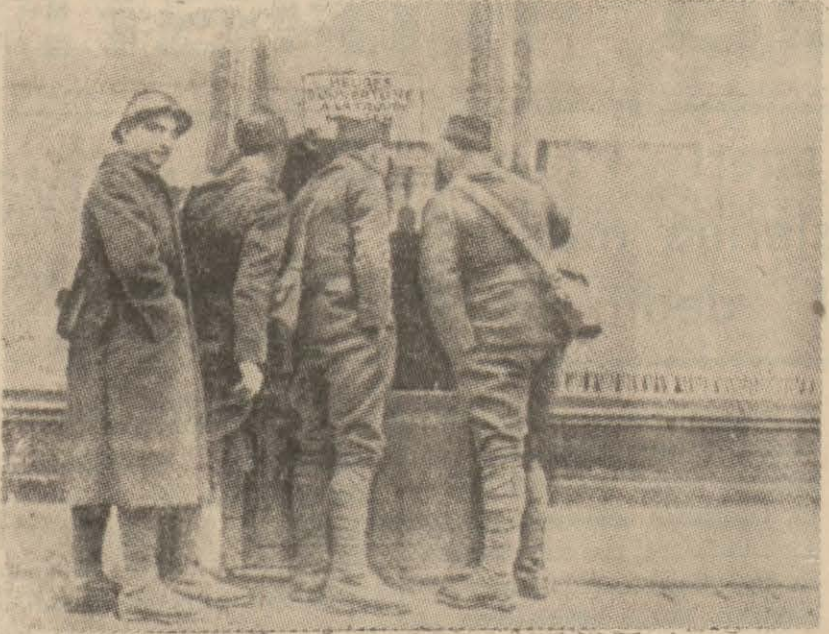
İlave etti:

— Bunun içindir ki, alabildiğince içiyorum. Çok içersem sesim kısılıyor. Buğazı kurutan, yakam ne varsa hepsinden içe içe artık sokaktaki erkeklerin kollarını çerkerken vaktile anneme hitap etmiş, ilk aşkıma vefa yemini vermiş olan tatlı sesi işitmez hale geldim.

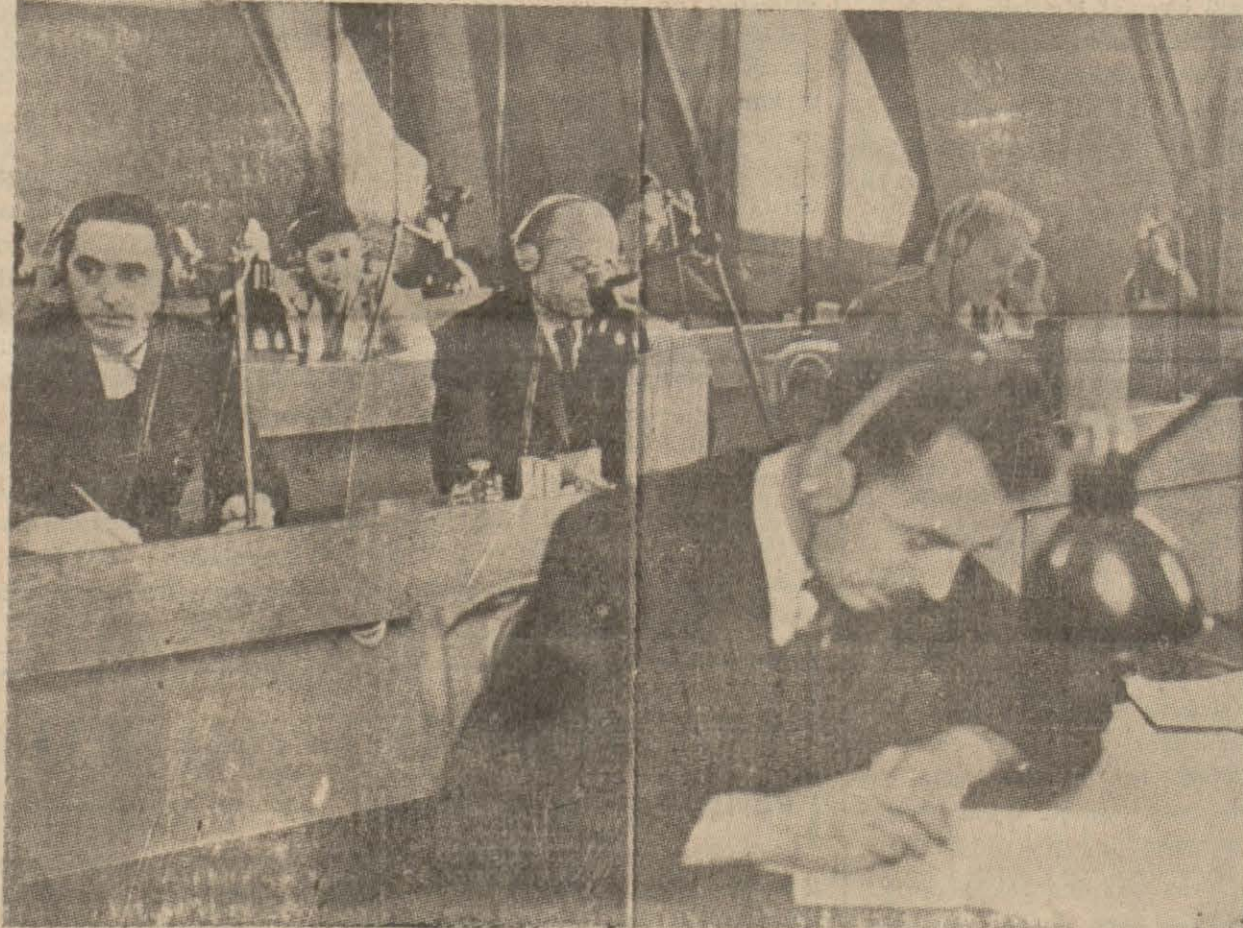
Nakleden: Fethi KARDEŞ

Fransaya hareket etmek üzere olan iki İngiliz neferi, pasif müdafaa teşkilâtına mensup iki kızla Fransızca konuşma mümaresesi yapıyor. Neferler bazı Fransızca kelimeleri çok tuhaf telâffuz ediyor olmaları ki kızlar kahkahayı basmışlar!

Fransada kabareler ve sair eğlence yerleri, sırf askerlere mahsus matine tertip etmişlerdir. Fransız askerlerinden bir grup, bir kabarenin kapısında, askerlere ayrılan saatlere ait listeyi tetkik ediyorlar

Bir memleketin bugünkü radyo muharebesinde muvaffak olması için yalnız neşriyat yapması değil, aynı zamanda bütün ecnebi radyo neşriyatını dinlemesi de lazımdır. Resimde Fransız radyo istihbarat dairesinin "dinleyiciler" odası görünüyor. Buradaki memurların hepsi ayrı ayrı bir ecnebi istasyonunu dinlerler ve duydukları propaganda neşriyatını, cevap vermek üzere şeflerine bildirirler.

Son Dakika'nın his, aşk, macera romanı: 25

Bu Ev Tekin DEĞİLDİR

Nakleden: Muzaffer Esen

— Ya, buna ne dersiniz doktor, içerisinde yalnız bir beğenin oturduğu eski bir binanın bacasından, fabrika bacası gibi duman fışkırır mı?

Vahit alâyet etti:

— Herhalde bu akşam iyi saatte olsunların ziyafeti var. Aşçıların misafirlerine kırk türlü tamamlıyor...

Doktor dumana dikkatli bakıyordu; birdenbire:

— Fakat, bu bir yangın, dedi ve Semahate döndü:

— Vakıa bir beğenin tekbaşına oturduğu binadan fabrika bacası gibi duman çıkmaz ama, bir dikkatsizlik neticesi yangın çıkabilir. Görüyorsunuz ya fevkalâde zannettiğiniz hâdiselerin ne kadar basit bir sebebi vardır. Muhayyi, leniz adı bir yangından nerede ise bir peri masalı çıkaracaktı. Fa-

kat bizde burada boşu boşuna konuşacağımıza çiftliğe kadar gitssek.

Güzin haykırdı:

— Evet, çok iyi olur babacığım.. Şimdi annem kimbilir ne kadar telaştadır..

Küçük kafile hızlı hızlı çiftliğe doğru gitmeğe, adeta koşmağa başladı. Güzin, güneşin ışıklarıyla yaktığı altın saçları dalga dalga, yüzü harareten pancar gibi kızarmış en önde koşuyordu.. Omuzuna attığı caket, açık göğsüne eski zaman tulumbacılarından birisini hatırlatan Vahit genç kızın arkasını kovalıyor.. Daha arkada doktor, elli yıl gördüğü halde bir delikanlımın kadar sağlam kalmış ciğerleriyle geniş nefesler alarak metin ve telâssüz yürüyordu.. Doktor arkasından hâlâ dalgın gözleri bulutlarda dolaşan Sema-

hat, en arkada da daldığı kara ve karanlık rüyadan bir türlü uyanamayan Cemil vardı.

Tekkenin önüne geldikleri ve kış yangını bastırılmıştı bile. Köylüler eski tekkenin devrilmiş kapısı, renkli camları dökülmüş pencereleri önünde ötek öbek birikmişler. aralarında konuşuyorlar, dedikodu yapıyorlardı!

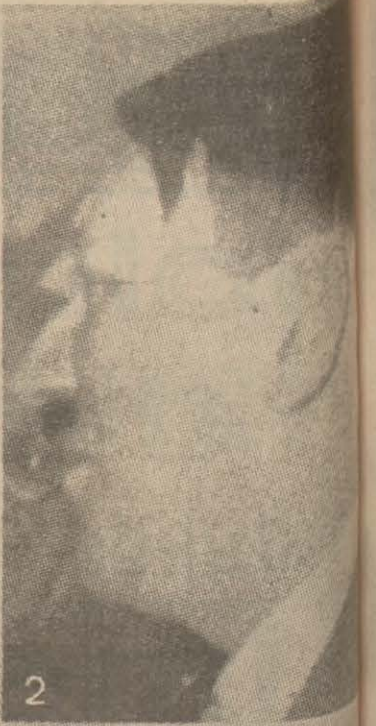
— Bu yangın nereden çıktı dersin?

— Kimbilir. Bu tekkeyi belkide iyi saatte olsunlar yakmak istedi.

— Ağa Recep, allahşıkma, iyi saatte olsunların zoru neki koca binaya ateş versinler. Hem onlar tekkeyi yakmak isteselerdi o ateşi zor söndürürdün sen. İyi saatte olsunlar için bu binayı kül edivermek beş dakikalık bir iştir. Bu yangın herhalde beğenin dikkatsizliği yüzünden çıkmış olsa gerek..

— Fakat beğeci de meydanlarda yok.. Nereye savuştu dersin?

— Kimbilir.. O da zaten ne olduğu belirsiz adamın biri.. Ne tarlada çalışıyor, ne de kahveye geliyor.. Gece gündüz elinde bir kitap kırlarda dolaşıp duruyor,

Bu dört resmi meşhur Amerikan mecmuası "Life" neşretmiştir. Bunlardan sırayla birincisinde Hitler, başvekil olduğu gün Hindenburg selâmlarken, ikincisinde Kont Ciano ile görüşürken, üçüncüsünde Nürnberg konferansında, dördüncüsünde de Lehistan'da seyahatinde görülmektedir.

Fakat, dikkat edilirse bilhassa mühim bir nokta göze çarpmaktadır. Soldaki resimlerde Hitlerin burnu düzdür, sağdaki resimlerde ise Hitler gaga burunludur. Bunu işaret eden mecmua: "Acaba Hitler mi var?", diye soruyor. Birçok Almanların iddia ettiğine göre Hitlerin kendisine son derece benzeyen bir eşi varmış ve tehlikeli seyahatlere onun yerine bu benzeri gidiyormuş..

İngiliz kralı kadın kıt'alarını teftiş esnasında tabur kumandanı ile görüşüyor.

Doktor ve profesör İrfan kızile yanyana bu grubun yanındaydı. Kendisinin orada olduğunu farketmeyecek kadar hararetle konuşan köylülerden birisini kolumdan çekti:

— Kim bekler bu tekkeyi?

Köylü hayretle döndü, derhal kasketini çıkardı ve doktora cevap verdi:

— Tekke kapandıktan sonra hükümet buraya bir bekçi tayin etti. İçeride duvarlara çok kıymetli çiniler varmış.. Sonra semahanenin renkleri camları da eşsizmiş.. Onun için buraya ayda on beş lira aylıklı birisini buldular.

— Kim buadam?

— Vallahi kimin nesi olduğu nu hiç birimiz bilmiyoruz. Kimseye konuşmaz. Günlere içeride kalır.. Bazan kırdı elinde bir kitapla rastgeliriz.. Ne yer, ne içer onu bile bilmiyoruz.

Güzin söze karıştı:

— Nasıl bir adam bu?..

— Orta yaşlı, siyah sakallı.. Sirtında uzun bir palto var.. Yaz kış bu paltosu çıkarmaz..

— Adını da bilmez misin?

— Admin Numan olduğunu söylediler.

Güzin titredi ve babasına döndü:

— Babacığım, şu tekkeyi defa gezsek ne olur? Buraya vardığımız gündenberi merak içiyordum.

Semahat olduğu yerden atıldı. — Hakikaten çok iyi bir tabur doktor, hem bana öyle şeyler dedi ki beni, hattâ sizi, şüphe ve reddüde düşüren birçok şeyleri esrarını bu gezis sırasında anlatmış olacağız.

— İçerde bu bakımdan fevkalâde bir şey görmüyeceğimize emin olabilirsiniz yaramaz. Fakat ben de bir defa tekkeye gitmek isterdim.. Sadece bana tekkenin yapılmışa dair bir hikâyeler anlatmıştı.. İçerde birçok harikulâde güzel sanat eserleri varmış.. Vesile ile görmüş oluruz.

(Devamı var)

SEHİR TİYATROSU
Bu akşam 20.30
Tepebaşı Dram Kurumu
Azrail TATIL yapılıyor

Komedi kısmı: Hindistan Cevri